



MILLENNIUM
CHALLENGE CORPORATION
UNITED STATES OF AMERICA



ინფორმაცია შეფასების შესახებ | 2023 წლის სექტემბერი

ზოგადი განათლების ხარისხის გაუმჯობესება საქართველოში

პედაგოგიური მიდგომებისა და სკოლის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების შედეგად უკეთესი სასწავლო გარემოს მიღწევა შესაძლებელი

პროგრამის მოკლე მიმოხილვა

ათასწლეულის გამოწვევის კორპორაციის (MCC) მხარდაჭერით, საქართველოსთვის მე-2 კომპაქტის ფარგლებში \$139 მილიონი გამოიყო (2014-2016), საიდანაც 73 მილიონი დოლარი განისაზღვრა ზოგადი განათლების ხარისხის გაუმჯობესების პროექტისათვის, რომელიც მიზნად ისახავდა საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების, ტექნოლოგიის, ინჟინერიისა და მათემატიკის (STEM) მიმართულებით მე-7-12 კლასებში განათლების ხარისხის გაუმჯობესებას. მნიშვნელოვანი ინვესტიცია განხორციელდა საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისა და სამეცნიერო ლაბორატორიების მოწყობა-აღჭურვის უზრუნველსაყოფად სამიზნე სკოლებში. ამასთანავე, ყველა საჯარო სკოლაში, STEM-ის მიმართულების პედაგოგებისა და სკოლის დირექტორებისათვის განხორციელდა პროფესიული მომზადების ტრენინგები.

MCC-მა გააფორმა კონტრაქტი Mathematica-სთან ზოგადი განათლების ხარისხის გაუმჯობესების პროექტის დამოუკიდებელი საბოლოო პერფორმანს-შეფასების ჩასატარებლად სრული შეფასების ანგარიში ხელმისაწვდომია: <https://mcc.icpsr.umich.edu/evaluations/index.php/catalog/151>.

ძირითადი მიგნებები

🏠 სკოლების რეაბილიტაცია და სასწავლო გარემო

- სკოლების რეაბილიტაციის შედეგად 91 სამიზნე სკოლაში სრულად გარემონტდა საკლასო ოთახების კედლები, ქერი და იატაკი, დამონტაჟდა ელექტროგანათება და ცენტრალური გათბობის სისტემები; გაუმჯობესდა საკლასო ოთახებში არსებული ტემპერატურა და ჰაერის ხარისხი, შეკეთდა სანიტარული წერტილები, მოეწყო სამეცნიერო ლაბორატორიები.
- მასწავლებლებისა და მოსწავლეების განცხადებით, ინფრასტრუქტურული გაუმჯობესების შედეგად მნიშვნელოვნად გაიზარდა სკოლაში ყოფნის პერიოდში კომფორტი და უსაფრთხოება. ასევე, გადაიჭრა საკლასო ოთახებში სასწავლო პროცესში არსებული მრავალი დაბრკოლება.
- ინფრასტრუქტურული გაუმჯობესების გავლენა სკოლების რეაბილიტაციის შემდგომ წელს სასწავლო შედეგებზე ნეგატიური ან ნულოვანი იყო (რაც ნაწილობრივ კოვიდ-19-ის გავლენით აიხსნება). თუმცა, სასწავლო შედეგებზე პოზიტიური გავლენა დაფიქსირდა სკოლების რეაბილიტაციიდან მესამე, მეოთხე ან მეხუთე წელს.

📚 მასწავლებელთა პროფესიული მომზადების ტრენინგი

- ტრენინგში მონაწილეობიდან ორი წლის შემდეგ, პრაქტიკულად ყველა მასწავლებელი კვლავ აცხადებს, რომ თავდაჯერებული ან ძალიან თავდაჯერებულია, რომ ფლობს საჭირო ცოდნას მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების დანერგვისათვის. ამ ცოდნის გაფართოება პროექტის მიზანს წარმოადგენდა.
- პრაქტიკოსის სტატუსის მქონე მასწავლებლები, (რომლებსაც შეფასების პერიოდისათვის არ ჰქონდათ დადასტურებული საკუთარი კომპეტენციები სასერთიფიკატო გამოცდის საშუალებით), თვლიან, რომ ტრენინგის შემდგომ მნიშვნელოვნად გააუმჯობესეს მოსწავლეთა კრიტიკული უნარების განვითარებისა და თანამშრომლობის ნახალისებისკენ მიმართული მიდგომები.

შეფასების კითხვები

საბოლოო შეფასების ფარგლებში დადგინდა ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისა და პროფესიული განვითარების პროგრამის გავლენა STEM განათლებაზე ქვემოთ მოცემულ კითხვებზე პასუხების საშუალებით:

1. რა გავლენა აქვს რეაბილიტაციას სკოლის გარემოს, კერძოდ კი, ტემპერატურასა და განათებაზე, რესურსებითა და დანადგარებით აღჭურვასა და ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენარჩუნებაზე?
2. იმოქმედა თუ არა სკოლების რეაბილიტაციამ მოსწავლეების, მშობლების, მასწავლებლებისა და სკოლის დირექტორების სკოლის უსაფრთხოებასა და კომფორტთან დაკავშირებულ დამოკიდებულებებზე ან სწავლაზე დახარჯული დროის ეფექტურად გამოყენების აღქმაზე?
3. რა გავლენა იქონია სკოლის რეაბილიტაციამ მოსწავლეთა დასწრების, ჩარიცხვის, სკოლის მიტოვებისა და მოსწავლეთა სკოლაში შენარჩუნების მაჩვენებლებზე? რა გავლენა ჰქონდა სწავლაზე დახარჯულ დროს მოსწავლეების სასწავლო შედეგებზე?
4. თვლიან თუ არა მასწავლებლები, რომ მათი პედაგოგიური და კლასის მართვის მიდგომები შეიცვალა პროფესიული განვითარების პროგრამაში მონაწილეობიდან ერთი და ორი წლის შემდეგ?
5. რამდენად გაიზარდა მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების, განმავითარებელი შეფასების დანერგვისათვის და კლასის გაუმჯობესებული მართვის განხორციელებისათვის საჭირო ცოდნა და მოტივაცია მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების პროგრამაში მონაწილეობის შედეგად?

შეფასების მიგნებები დეტალურად

საბოლოო შეფასების მიგნებები ეფუძნება 2019 წელს გამოქვეყნებული შუალედური [შეფასების ანგარიშის შედეგებს](#).

სკოლების რეაბილიტაცია და სასწავლო გარემო

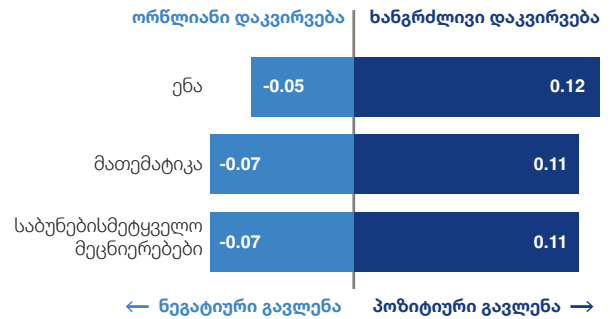
მთლიანობაში რეაბილიტირებული 91 სკოლიდან, 88 წარმოადგენდა შეფასების მიზნობრივ ჯგუფს. ამ სკოლებში ჩატარდა საკლასო ოთახების კედლების, ქერის, იატაკის, ელექტრო განათების სარემონტო სამუშაოები და ცენტრალური გათბობის ინსტალაცია. აღსანიშნავია, რომ შეშის ღუმლების ჩანაცვლებამ გათბობის ახალი სისტემებით მნიშვნელოვნად გაუმჯობესა საკლასო ოთახებში ჰაერის ხარისხი. პოზიტიური გავლენა დაფიქსირდა სანიტარული მდგომარეობის თვალსაზრისითაც, შენობებში ჩასარეცხი ტუალეტებისა და გამდინარე წყლის მოწყობის შედეგად. რეაბილიტირებულ სკოლებში მოეწყო სამეცნიერო ლაბორატორიაც.



საკლასო ოთახი რეაბილიტაციის შემდგომ

მიუხედავად იმისა, რომ ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციამ არ მოახდინა რაიმე ტიპის გავლენა მოსწავლეების გაცდენების ან სკოლის მიტოვების მაჩვენებლებზე, მასწავლებლების და მოსწავლეების აზრით, გაუმჯობესებულ გარემოში სწავლებაზე კონცენტრირების უკეთესი შესაძლებლობა გაჩნდა რემონტამდე პერიოდთან შედარებით. რეაბილიტაციამ გაზარდა სწავლაზე ფოკუსირების ხარისხიც. შეფასების საკონტროლო ჯგუფის სკოლებში, რომლებშიც სკოლის შენობის რეაბილიტაცია არ ჩატარებულა, მოსწავლეები მიუთითებდნენ საკლასო ოთახებში არასაკმარის განათებაზე, არაადეკვატურ ტემპერატურასა და ჰაერის

არადამაკმაყოფილებელ ხარისხზე; საუბრობდნენ ჭერიდან ჩამოსულ წყალსა და სკოლის შენობაში ტუალეტების არარსებობაზე. ეს სერიოზული პრობლემები გავლენას ახდენდა მოსწავლეების სწავლის უნარზე. ამ პრობლემებიდან, არც ერთი არ დასახელდა პროექტის ფარგლებში გარემონტებულ სკოლებში. თუმცა, რეაბილიტირებულ სკოლებში მასწავლებლებმა გარემონტებულ სამეცნიერო ლაბორატორიებზე არასაკმარისი წვდომა პრობლემად დაასახელეს.



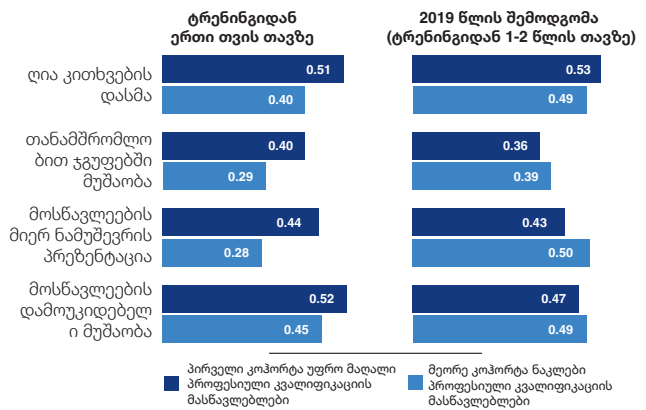
უფრო ხანგრძლივმა დაკვირვებამ გამოავლინა აქტივობის დადებითი გავლენა ენის, მათემატიკისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების ტესტების ქულებზე

შეფასებამ ვერ დაადგინა ინგლისური ენის, მათემატიკის ან საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების მიმართულებით მოსწავლეების ტესტების ქულების გაუმჯობესება სკოლების გარემონტებიდან ორი წლის თავზე, რაც ნაწილობრივ კოვიდ-19-ის გავლენას შეიძლება უკავშირდებოდეს. სკოლების დახურვა შეფასების შუა პერიოდს დაემთხვა, რადგან მონაცემები გროვდებოდა 2016-დან 2022 წლებში. შეფასების მიზნობრივი ჯგუფების ნახევარში მოხერხდა გარემონტებიდან ორი წლის თავზე კვლევის ჩატარება. სამიზნე სკოლების მეორე ნახევარში კი, პანდემიის შეზღუდვებიდან გამომდინარე, დაიხურა კვლევის დაწყებიდან პირველსავე წელს.

რეაბილიტაციამ პოზიტიური გავლენა მოახდინა სწავლის შედეგებზე პანდემიამდე პერიოდში, თუმცა, დადებითი გავლენა აღარ იკვეთებოდა ან ნეგატიური გავლენა დაფიქსირდა პანდემიის შემდგომ პერიოდში. 2022 წელს ჩატარებულმა შეფასებებმა დამაიმედებელი შედეგები აჩვენა სკოლებში, რომელთა რეაბილიტაციაც 2019 წლამდე დასრულდა. რეაბილიტაციიდან 3-დან 5-წლამდე პერიოდში ამ სკოლებმა შეძლეს გაუმჯობესებული ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენარჩუნება და აჩვენებენ სასწავლო შედეგების ზრდის ისეთ დინამიკას, რომელიც მათე კლასში დაახლოებით ნახევარი წლით მეტი სწავლის შედეგებს უტოლდება.

მასწავლებლების გადამზადება

მთლიანობაში, პროექტმა საქართველოს საჯარო სკოლის დირექტორების (დაახლოებით 2000 პირი) და საბაზისო-საშუალო საფეხურის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების, მათემატიკის, ინგლისურისა და გეოგრაფიის მასწავლებლების (დაახლოებით 18 000 პირი) პოპულაცია სრულად დაფარა. მასწავლებელთა ტრენინგის პირველ კოჰორტაში უფრო მაღალი პროფესიული სტატუსის მქონე მასწავლებლებს მიენიჭათ პრიორიტეტი. მეორე კოჰორტის ფარგლებში, მეტწილად პრაქტიკოსის სტატუსის მქონე ის მასწავლებლები მონაწილეობდნენ, რომელთაც არ ჰქონდათ ჩაბარებული სასერთიფიკაციო გამოცდა. თითქმის ყველა ტრენინგის მონაწილე მასწავლებელი დღესაც დარწმუნებით ან ძალიან დარწმუნებით აცხადებს, რომ საკმარისი ცოდნა აქვს მოსწავლეზე ორიენტირებული მიდგომების პრაქტიკაში დანერგვისათვის, რაც პროექტის მიზანს წარმოადგენდა. ამასთან, მეორე კოჰორტის ფარგლებში გადამზადებული, უფრო დაბალი პროფესიული სტატუსის მქონე მასწავლებლები, (რომლებიც შეფასების დაწყების პერიოდში, პირველი სატრენინგო კოჰორტის მასწავლებლებთან შედარებით, ნაკლები სიხშირით აცხადებდნენ, რომ მოსწავლეზე ორიენტირებულ მიდგომებს ნერგავდნენ პრაქტიკაში), აჩვენებენ სერიოზულ პოსტ-სატრენინგო გაუმჯობესებას სწავლების ისეთი პრაქტიკების გამოყენებისას, როგორცაა მოსწავლეთა კრიტიკული აზროვნების განვითარება და თანამშრომლობა. ტრენინგის ჩატარებიდან ერთი წლის თავზე ამ მასწავლებლებმა შეძლეს უფრო მაღალი პროფესიული სტატუსის მქონე მასწავლებლების დაწვევა და დანერგეს პროექტის მიზნის შესაბამისი მიდგომები.



ნაკლები პროფესიული კვალიფიკაციის, მეორე კოჰორტის მასწავლებლებმა პრაქტიკულად შეძლეს დაწვევა ან გაასწრეს უფრო მაღალი კვალიფიკაციის, პირველი კოჰორტის მასწავლებლებს მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების პრაქტიკაში დანერგვაში

რეკომენდაციები MCC-თვის

მნიშვნელოვანია მასწავლებლებისათვის სწავლების ახალი მიდგომები გათავისებისა და ამ მიდგომების კომფორტულად დანერგვისათვის დროის გამოყოფა. ასევე, მასწავლებლების პროფესიული მომზადების რეგულარული დაგეგმვა პრაქტიკოსთა საზოგადოების მოტივაციისთვის. MCC-მა უნდა გაითვალისწინოს ეს საკითხები პროექტის ლოგიკურ ჩარჩოში მოლოდინების განსაზღვრისას.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ გატარებულმა პოლიტიკამ ხელი შეუწყო მასწავლებლების პროფესიული მომზადების ფარგლებში განხორციელებული აქტივობების აღქმული გავლენის ზრდას. MCC-მა მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ინტერვენციები უნდა დაგეგმოს არსებულ პროგრამებთან თავსებადობის პრინციპით და მასწავლებლებისთვის გაითვალისწინოს წამახალისებელი მექანიზმები ამ პროგრამებში სრულფასოვანი მონაწილეობისათვის.

განათლების სფეროში ინვესტიციის დაგეგმვისას მნიშვნელოვანია არსებული კონტექსტის გათვალისწინება, რომელიც მიტოვების შედარებით დაბალი და სკოლის დამთავრების მაღალი მაჩვენებლით ხასიათდება. სწავლაში ცვლილებების მიღწევისათვის, პროექტის მიზნობრივი ჯაჭვი შესაბამისად უნდა დაიგეგმოს. MCC-მა უნდა დასახოს სკოლის მიტოვების მაჩვენებლის შემცირებაზე უფრო მნიშვნელოვანი სარგებელი სწავლის შედეგების გაუმჯობესებისთვის გარემოს უზრუნველყოფისას.

შეფასების მეთოდები

საბოლოო შეფასება შერეული მეთოდების გამოყენებით დასრულდა კომპაქტის დამთავრებიდან 3 წლის შემდეგ. შეფასება აერთიანებდა ინფრასტრუქტურის შეფასებისა და გამოკითხვის მონაცემებს. ასევე, თვისებრივ ინფორმაციას მოსწავლეების, მშობლების, მასწავლებლებისა და სკოლის დირექტორებისაგან.

სკოლების რეაბილიტაციის კვლევა ზომავდა სარეაბილიტაციო სამუშაოების გავლენას დამთავრებიდან 5 წლის განმავლობაში, შემთხვევითი კონტროლირებული საცდელი დიზაინის გამოყენებით. 88 რეაბილიტირებული სკოლა შედარდა საკონტროლო ჯგუფის არარეაბილიტირებულ სკოლებს. საბაზისო და მომდევნო ეტაპის მონაცემთა საშუალებით შეფასდა სკოლის ინფრასტრუქტურული მდგომარეობა (გაიზომა გათბობის, სინათლის, ჰაერის ხარისხისა და შენობის უსაფრთხოება). ასევე, გამოიკითხნენ მოსწავლეები, მშობლები, მასწავლებლები და სკოლის დირექტორები. შეფასებისა და გამოცდების ეროვნულმა ცენტრმა ჩაატარა ტესტირება ენის, მათემატიკისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების მიმართულებით. ჩატარდა მოსწავლეების ფოკუსჯგუფი და სიღრმისეული ინტერვიუები შერჩეულ მასწავლებლებსა და სკოლის დირექტორებთან სასწავლო გარემოს ცვლილებების შესახებ მეთი ინფორმაციის მისაღებად.

მასწავლებლების პროფესიული მომზადების კვლევა დაეფუძნა ტრენინგის შემდგომ გამოკითხვას, რომელიც 2017, 2018, და 2019 წლებში ჩატარდა 1200 მასწავლებელთან. ეს რაოდენობა რეპრეზენტაციული იყო ეროვნულ დონეზე. შერჩეული ჯგუფი მოიცავდა მასწავლებლების ორ კოჰორტას. პირველი კოჰორტისათვის (უფრო მაღალი პროფესიული სტატუსის მქონე მასწავლებლები, რომლებიც გადამზადდნენ 2017 წელს), მონაცემები შეგროვდა მომდევნო ორი წლის განმავლობაში. მეორე კოჰორტისათვის (2018 წელს გადამზადებული პროფესიული სტატუსის მქონე მასწავლებლები), მონაცემები მოიცავდა ტრენინგის შემდგომ ერთწლიან პერიოდს.

